

Udržateľné mestá budúcnosti

Prešov, August 2025

Ciele výučby

Pochopiť 4 hlavné piliere udržateľného mesta – ako spolu vytvárajú funkčný ekosystém pre kvalitný život obyvateľov.

Uvedomiť si význam každodenných malých krokov k udržateľnosti a vybudovať pozitívny vzťah k ekologickým riešeniam v mestskom prostredí.

Pomenovať konkrétne opatrenie, ktoré by ste vedeli implementovať vo vašej komunite alebo meste pre zlepšenie udržateľnosti.

Čo sú udržateľné mestá budúcnosti?

Udržateľné mestá budúcnosti predstavujú komplexný prístup k mestskému rozvoju, ktorý je zameraný na:

- Efektívne šetrenie prírodných zdrojov a ochranu životného prostredia
- Zabezpečenie vysokej kvality života pre všetkých obyvateľov
- Budovanie odolnosti voči klimatickým a technologickým zmenám
- Napĺňanie cieľov **SDG 11** (Udržateľné mestá a komunity) a európskeho **Green Deal**

„Ked’ poviem udržateľné mesto, čo vám napadne?“

Pilier 1: Energia

Smart budovy

Intelligentné budovy so zníženou spotrebou energie a optimalizovaným využívaním zdrojov pomocou senzorov a automatizácie.

Obnoviteľné zdroje

Využívanie slnečnej, veternej a ďalších obnoviteľných zdrojov energie na úrovni budov aj mestských štvrtí.

Intelligentné siete

Smart grids optimalizujúce tok energie medzi výrobou a spotrebou pre maximálnu efektivitu a stabilitu.

Príklad: Solárne panely na školách nielen vyrábajú elektrickú energiu, ale slúžia aj ako vzdelávací nástroj pre študentov.

„Aký obnoviteľný zdroj energie by ste vedeli uplatniť vo vašom meste?“

Pilier 2: Voda

Ukážka: Zelená strecha v mestskom prostredí

Modro-zelená infraštruktúra

Systémy, ktoré kombinujú manažment vody s prírodnými prvkami v mestskom prostredí:

- Zelené strechy zachytávajúce dažďovú vodu
- Retenčné nádrže pre zadržiavanie vody v krajine
- Dažďové záhrady a priepustné povrchy
- Systémy na recykláciu a opätovné využitie vody

Príklad: Modely zelených striech vyvíjané na Technickej univerzite v Košiciach (TUCE)

„Poznáte príklad, kde sa voda využíva alebo zadržiava inovatívne?“

Pilier 3: Mobilita

Verejná doprava a cyklotrasy

Dostupná, spoľahlivá a ekologická verejná doprava doplnená bezpečnou infraštruktúrou pre cyklistov.

Pešia dostupnosť

Mestá krátkych vzdialeností, kde sú služby a amenity dostupné do 15 minút chôdze.

Elektromobilita a zdieľanie

Podpora elektromobility a zdieľaných dopravných prostriedkov pre efektívnejšie využívanie zdrojov.

Vplyv na kvalitu života: Menej dopravných zápch, čistejší vzduch, zdravší životný štýl obyvateľov a zníženie emisií skleníkových plynov.

Pilier 4: Zeleň a verejný priestor

Integrácia zelenej infraštruktúry do mestského prostredia prináša množstvo benefitov:

Ekologické benefity

- Ochladzovanie mestského prostredia
- Zlepšenie kvality ovzdušia
- Podpora biodiverzity

Sociálne benefity

- Vytváranie priestorov pre komunitný život
- Zlepšenie duševného zdravia
- Podpora fyzickej aktivity

Komunitné záhrady navyše podporujú lokálnu produkciu potravín a sociálnu súdržnosť medzi obyvateľmi.

Komunitná záhrada ako príklad zeleného verejného priestoru

Diskusia a reflexia

1

Ktorý pilier je najdôležitejší?

Zamyslite sa, ktorý z predstavených pilierov udržateľnosti považujete za najdôležitejší pre vaše mesto alebo komunitu a prečo.

2

Váš osobný prínos

Aké konkrétne opatrenie alebo aktivitu by ste vedeli vy osobne implementovať pre podporu udržateľného rozvoja vo vašom okolí?

Priestor na reakcie účastníkov a zdieľanie ich nápadov a skúseností.

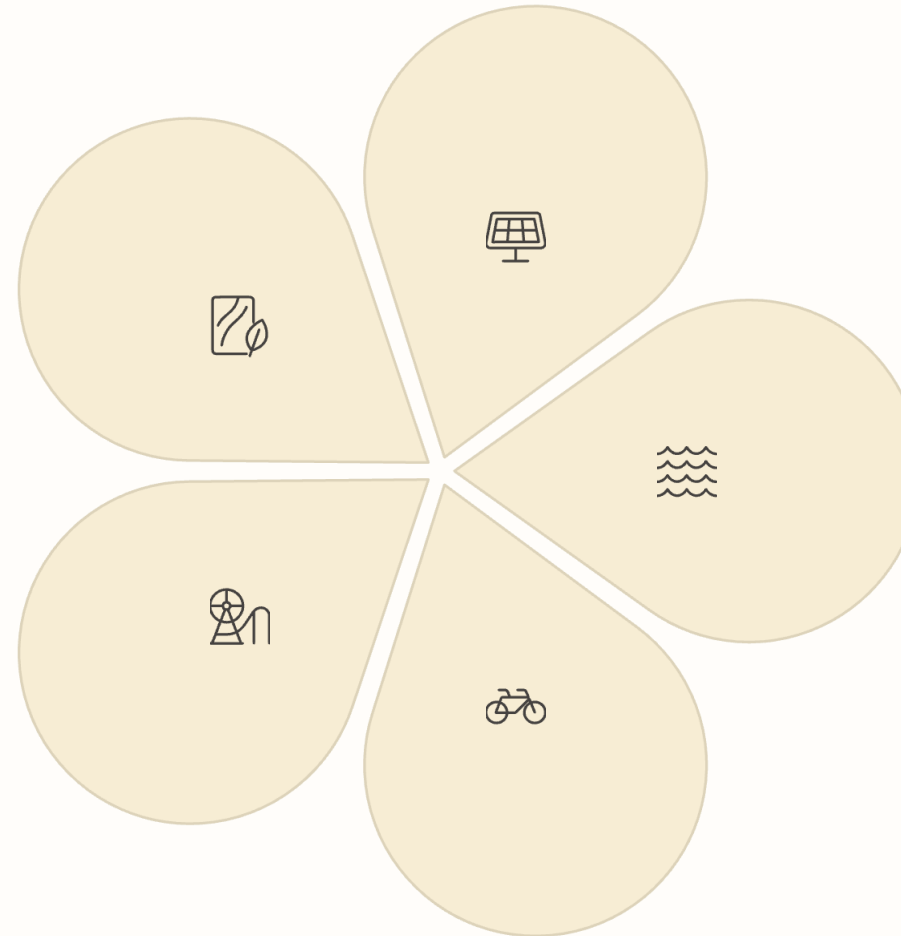
Zhrnutie

Udržateľné mesto

Prepojením všetkých pilierov vytvárame kvalitnejšie mestské prostredie pre súčasných aj budúcich obyvateľov.

Zeleň

Parky, komunitné záhrady a zelené fasády.

Energia

Smart budovy, obnoviteľné zdroje a inteligentné siete.

Voda

Modro-zelená infraštruktúra, zelené strechy a hospodárenie s dažďovou vodou.

Mobilita

Verejná doprava, cyklotrasy a pešia dostupnosť.

Každý z nás môže prispieť k udržateľnejšiemu rozvoju našich miest prostredníctvom každodenných rozhodnutí a komunitného zapojenia.

Ďakujem za pozornosť!

Brainstorming a výzva

Teraz, keď sme preskúmali piliere udržateľných miest, je čas použiť tieto poznatky a zamyslieť sa, ako ich môžeme aplikovať vo vlastnej komunite.

Mood Board: Vízia pre vaše mesto

Vytvorte vizuálnu koláž alebo mood board, ktorá zachytí vaše predstavy o udržateľnom meste budúcnosti. Zahrňte prvky z pilierov, ktoré vás najviac oslovili.

Cieľ: Inšpirovať a vizualizovať potenciál.

Výzva: Konkrétne opatrenia pre vašu komunitu

Na základe poznatkov z predchádzajúcich pilierov navrhните **jednu až tri** konkrétne opatrenia, ktoré by ste vedeli implementovať vo vašom meste, komunite alebo vo verejnom priestore.

Cieľ: Transformovať teóriu do praktických, realizovateľných krokov.

Pripravte sa na krátku prezentáciu vašich nápadov a vizualizácií. Zamerajte sa na to, ako vaše návrhy zlepšia kvalitu života a udržateľnosť.